

Bestuurlijke hoofdlijnen 2024 - 2027

**Gemeente
De Ronde Venen**

Bestuurlijke aanbieding

Voor u ligt de programmabegroting 2024 - 2027 van de gemeente De Ronde Venen. Het is de tweede programmabegroting in deze bestuursperiode. Het collegeuitvoeringsprogramma en de Kadernota 2024 zijn het startpunt geweest voor deze programmabegroting. Met deze programmabegroting werken we samen verder aan onze ambities, de uitvoering van het coalitieakkoord 'In het hart' en geven we antwoord op de opgaven die op ons afkomen.

Samenwerken aan vertrouwen

De ambities en opgaven voor De Ronde Venen kunnen we alleen in goede samenwerking realiseren. Dit doen we samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarbij willen we een lokale overheid zijn die luistert. De opgaven waar we aan werken, van woningnood, de bouw van toekomstbestendige scholen, bestaanszekerheid en de zorg voor onze inwoners. We kunnen alleen de juiste keuzes maken als alle invalshoeken voldoende aan bod zijn gekomen. Door goed te luisteren en door te vragen, overbruggen we verschillen en werken we aan wederzijds vertrouwen. Een belangrijke rol hierin speelt het inwonersparticipatiebeleid. Komend jaar geven we het inwonersparticipatiebeleid concreet handen en voeten. In toenemende mate geldt dit ook voor de samenwerking met onze regionale partners, de provincie en het Rijk. We hebben elkaar nodig en we blijven zoeken naar gezamenlijke oplossingen. We trekken dus samen op met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de gemeente om gezamenlijk aan de toekomst van De Ronde Venen te werken.

Focus op kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering

Er is meer nodig dan goed luisteren en het overbruggen van verschillen om te werken aan wederzijds vertrouwen en een sterke lokale overheid. Het maken van de juiste keuzes en het vinden van gezamenlijke oplossingen is een eerste stap. Uiteindelijk valt of staat het vertrouwen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties met de kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering van het beleid. We komen onze afspraken na, ook als het gaat om het adequaat beantwoorden van vragen van onze inwoners en ondernemers. Het komende jaar werken we verder aan de kwaliteit en effectiviteit van de uitvoering. Of het nu gaat om het verbeteren van het onderhoud van het openbaar groen, het realiseren van voldoende woningen of het faciliteren van ondernemers met het verduurzamen van hun bedrijf. Iedereen verdient een overheid die slagvaardig opereert.

Slagvaardig de toekomst tegemoet

We benutten de financiële ruimte voor de jaren 2024 en 2025

De komende jaren is er sprake van voldoende financiële middelen om de ambities en opgaven, zoals beschreven in deze programmabegroting, uit te kunnen voeren.

We werken scenario's uit voor de jaren 2026 en 2027

De korting op het gemeentefonds van 3 miljard euro heeft grote gevolgen voor de begroting van alle Nederlands gemeenten vanaf 2026. Dit geldt ook voor de begroting van De Ronde Venen. In de nabije toekomst moet er duidelijkheid komen over de structurele middelen van gemeenten. Dat is de inzet van de Vereniging Nederlandse Gemeenten in gesprek met het Rijk. Ook voor De Ronde Venen is het van groot belang om de komende jaren blijvend te investeren in de samenleving. Om die reden zetten we alles op alles om pijnlijke keuzes te voorkomen. Keuzes die bijvoorbeeld ten koste gaan van

de slagkracht van onze gemeentelijke organisatie, de voorzieningen voor onze inwoners en de nodige investeringen. Op het moment dat duidelijkheid over voldoende structurele middelen door het Rijk te lang uitblijft, bereiden wij scenario's voor om de korting op het gemeentefonds en de negatieve gevolgen voor onze gemeentelijke begroting op te vangen.

Uiteenzetting financiële positie

Conclusie financiële positie

Voor alle 342 gemeenten in Nederland is nog steeds onduidelijk of het Rijk vanaf het 'ravijnjaar' 2026 extra middelen verstrekt voor het uitvoeren van wettelijke taken en maatschappelijke opgaven. Hierover voert de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) overleg met het Rijk. Omdat de uitkomsten van dit overleg nog niet duidelijk zijn voor de bestuurlijke behandeling van de begroting 2024 - 2027 heeft de VNG geadviseerd:

- Presenteer voor 2024 en 2025 een sluitende begroting.
- Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit uw coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers.

De financiële resultaten zijn als volgt:

- 2024 sluit met een overschot van € 432.000
- 2025 sluit met een overschot van € 2.158.000
- 2026 sluit met tekort van € 4.181.000
- 2027 sluit met een tekort van € 3.547.000

Hierin zijn opgenomen de raadsbesluiten van september en oktober 2023, de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 en het aangenomen amendement structurele bijdrage aan algemene reserve handhaven.

De verhouding tussen risico's en de mogelijkheden om deze financieel op te vangen is voldoende om eventueel het tekort van 2026 op te vangen door het inzetten van de algemene reserve. Dit geeft ruimte om samen met de VNG te lobbyen voor een passende financiële compensatie vanaf 2026. We indexeren de lokale heffingen met 4,2% zoals aangekondigd in de Kadernota 2024 op basis van de meicirculaire 2023. Hierbij is rekening gehouden met het Water- en RioleringsPlan De Ronde Venen 2023 - 2027 en dat de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op basis van het gebruik van een kleine of grote restafvalcontainer.

Financiële resultaten 2024 - 2027

In onderstaande tabel zijn de financiële resultaten opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2027.

Hierin is opgenomen:

- Het saldo van baten en lasten
- Onttrekkingen en stortingen in de reserves
- Begrotingsresultaten

De bedragen in deze begroting zijn afgerond op een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan beperkte afrondingsverschillen in de presentatie van financiële tabellen.

Bedragen x €1.000

Programmabegroting 2024 - 2027	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Lasten	118.927	118.143	118.590	119.266
Baten	120.819	120.110	115.268	116.800

Programmabegroting 2024 - 2027	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Saldo van baten en lasten	-1.892	-1.967	3.322	2.466
Onttrekkingen	3.987	1.692	641	419
Stortingen	5.447	1.500	1.500	1.500
Mutaties reserves	1.460	-192	859	1.081
Begrotingsresultaat (+ = tekort en - = overschot)	-432	-2.158	4.181	3.547

Aansluiting ten opzichte van de Kadernota 2024

In dit onderdeel zijn de verschillen zichtbaar tussen de opgenomen begrotingsresultaten in de Kadernota 2024 en die van de programmabegroting 2024 - 2027.

Aansluiting begrotingsresultaten 2024 - 2027 (bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027
• Kadernota 2024	573	-914	4.512	4.755
• Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met oktober 2023	207	438	438	438
• Autonome ontwikkelingen	-1.212	-1.682	-769	-1.646
Begrotingsresultaten 2024 - 2027 (+ = tekort en - = overschot)	-432	-2.158	4.181	3.547

- Kadernota 2024
  - In mei 2023 heeft de raad ingestemd met de Kadernota 2024 als basis voor de begroting 2024 - 2027.
- Financiële effecten van raadsbesluiten tot en met juli 2023
  - Na het vaststellen van de Kadernota 2024 op 31 mei 2023 door de gemeenteraad zijn er daarna diverse raadsbesluiten genomen die financiële effecten hebben op de begrotingsresultaten. Het betreft de ontwerpbegrotingen 2024 van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU), het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) en die van GGD regio Utrecht.
- Autonome ontwikkelingen
  - In de autonome ontwikkelingen is opgenomen de kostenontwikkeling van lonen, goederen, diensten, subsidies en rente. Tegenover deze kosten staan opbrengsten vanuit de meircirculaire gemeentefonds 2023 en de indexatie van lokale heffingen.

Hierna is een hoofdlijnenanalyse opgenomen. In de 'Financiële begroting' zijn de autonome ontwikkelingen per programma zichtbaar.

Autonome ontwikkelingen 2024 - 2027 (bedragen x € 1.000)					
		2024	2025	2026	2027
1	Hogere algemene uitkering volgens de meicirculaire 2023 (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	- 4.12 0	- 4.50 2	-3.160	-3.090
2	Hogere algemene uitkering volgens de septembercirculaire 2023 (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	-869	-860	-750	-2.020
3	Indexatie van lokale heffingen zoals de onroerendezaakbelasting en toeristenbelasting.	-550	-550	-550	-550
4	Omzetting van algemene uitkering naar specifieke uitkering sport (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	-207	-207	-207	-207
5	Kostendekkend maken van de begraafplaatsen	-70	-70	-70	-70
6	Afschrijvingskosten	-57	-504	-123	187
7	Herinvoeren bredere eigen bijdrage WMO (zie hiervoor de RIB over de uitkomsten van de meicirculaire 2023)	0	172	-217	-217
8	Verkiezingen - Verschuiving vanwege vervroegde Tweede Kamerverkiezingen in 2023	0	-90	0	100
9	Uitvoering van de motie waardering mantelzorgers	25	25	25	25
1 0	Rentekosten voor het financieren van investeringen	346	783	1.122	1.150
1 1	Ontwikkeling opbrengst omgevingsvergunningen door herziene planning woningbouw	495	406	-521	-648
1 2	Kosten van goederen en diensten	1.82 9	1.74 9	1.716	1.728
1 3	Ontwikkeling salariskosten	1.96 6	1.96 6	1.966	1.966

Totaal	-	-	-769	-1.646
	1.21	1.68		
	2	2		

- Begrotingsresultaten 2024 - 2027
  - Dit zijn de herziene begrotingsresultaten 2024 - 2027.

Onderscheid naar incidenteel en structureel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat incidentele budgetten zijn verrekend met de inzet van de algemene reserve. Een specificatie van de incidentele budgetten is opgenomen in de 'Financiële begroting' bij onderdeel 07. Voor de volledigheid merken we op dat bestemmingsreserves structureel worden ingezet.

Uitsplitsing incidenteel en structureel resultaat (bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Incidenteel - Saldo van baten en lasten	-462	1.217	222	0
Incidenteel - Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	462	-1.217	-222	0
Incidenteel - Resultaat (+ = tekort en - = overschot)	0	0	0	0
Structureel - Begrotingsresultaat	-432	-2.158	4.181	3.547
Structureel - Vaste storting in de algemene reserve	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Structureel - Resultaat (+ = tekort en - = overschot)	-1.932	-3.658	2.681	2.047

Lokale heffingen en woonlasten

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van onze gemeente en zijn een onderdeel van het gemeentelijk beleid.

In onderstaand overzicht zijn de tarieven voor 2023 en 2024 opgenomen voor een meerpersoonshuishouden. Hierbij is rekening gehouden dat vanaf 2024 iedereen in De Ronde Venen afvalstoffenheffing betaalt op basis van een kleine of grote restafvalcontainer. Op deze manier belooft de gemeente inwoners als ze afval goed scheiden en zo min mogelijk restafval aanbieden. Als een meerpersoonshuishouden kiest voor een kleine afvalcontainer dan daalt de woonlasten in dit voorbeeld met € 100 van € 1.011 naar € 911.

	2023	2024	Vershil
 OZB-lasten bij gemiddelde WOZ-waarde (2023: € 598.000 en 2024: € 619.000)	382	398	16
 Rioolheffing	216	235	19
 Afvalstoffenheffing bij een grote restafvalcontainer	358	378	20
Totale woonlasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ-waarde van een koopwoning	956	1.011	55

Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

Risico's en de mogelijkheden om deze financieel op te vangen

We willen een gezonde financiële positie om voldoende slagkracht te hebben voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Dat vergt niet alleen een structureel sluitende begroting en jaarrekening, maar daarnaast voldoende weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's.

De Vereniging van Nederlandse Gemeente (VNG) heeft in juli 2023 een begrotingsadvies verstrekt aan alle gemeenten ter uitvoering van de aangenomen resolutie 'Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief'. Het begrotingsadvies voor 2024 - 2027 bestaat uit twee onderdelen:

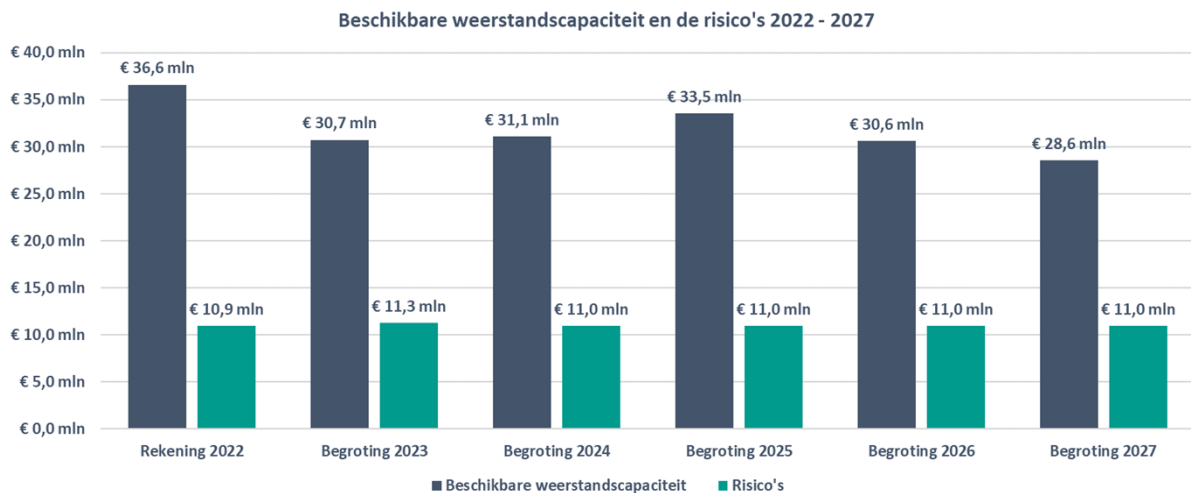
1. Presenteer voor 2024 en 2025 een sluitende begroting.

2. Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Baseer deze op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit de coalitieakkoorden en geschatte mee- en tegenvallers. Hiermee worden bij de gemeenten bewust tekorten in beeld gebracht.

Dit is een uitzonderlijk advies van de VNG, maar de ingreep van het kabinet in het gemeentefonds vanaf 2026 levert een uitzonderlijke financiële situatie op. Dit geeft een helder signaal aan het demissionaire kabinet en Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Naast het risico van onvoldoende financiële compensatie van het Rijk zijn er diverse andere beleidsrisico's die impact hebben op de financiële positie. Meer informatie over risico's en het beschikbare weerstandsvermogen is opgenomen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'.

In onderstaande grafiek is opgenomen de omvang van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit om deze op te vangen.

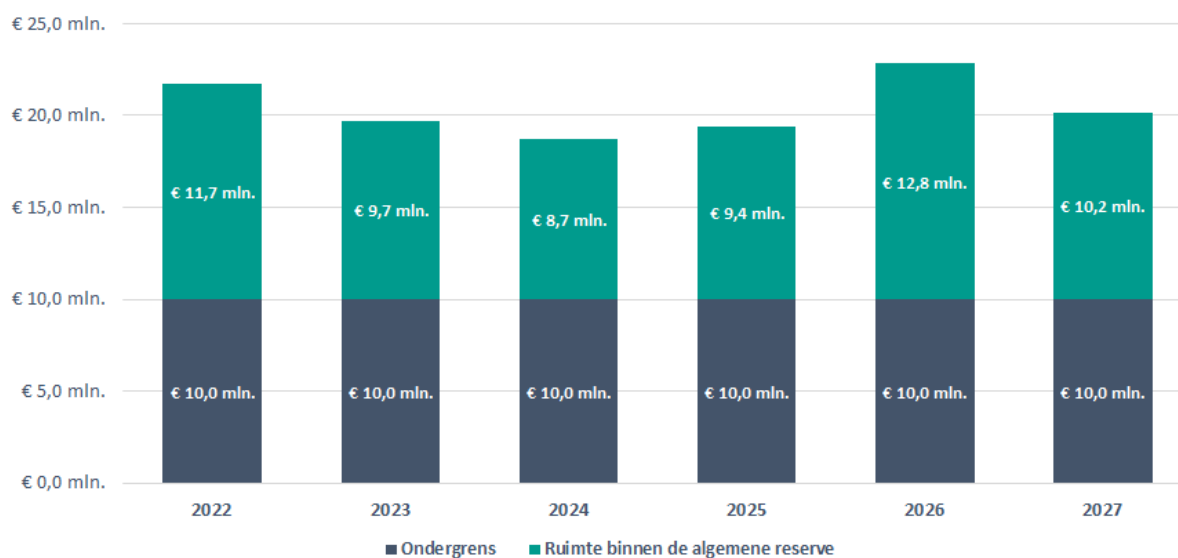

Uit deze grafiek blijkt dat tot en met de begroting 2025 er voldoende middelen beschikbaar zijn om financiële risico's op te vangen. Dit biedt tijd om samen met de VNG te lobbyen voor meer financiële compensatie vanaf 2026 voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Ontwikkeling algemene reserve

De algemene reserve is een buffer voor de instandhouding van de weerstandscapaciteit en voor het opvangen van incidentele kosten. Deze reserve wordt vooral gevoed door rekeningresultaten en door incidentele verkopen van vastgoed en grond. De ondergrens van de algemene reserve is door de auditcommissie bepaald op € 10 miljoen en vervolgens bekrachtigd door de gemeenteraad. Deze grens is bepaald zodat de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft om de risico's en de incidentele kosten in de toekomst op te kunnen vangen.

Ontwikkeling algemene reserve 2022 - 2027

Investerings

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. De investeringen worden op de balans verantwoord. De lasten voortvloeiende uit de investeringen, zoals onderhoud, afschrijvingen, toegerekende rente, verzekeringen, behoren tot de jaarlijkse exploitatielasten. Voorbeelden van investeringen zijn de aanleg van een weg, riool of de aanschaf van lichtmasten.

Voor 2024 is rekening gehouden met € 6,4 miljoen aan nieuwe investeringen. Er zijn daarnaast nog investeringsbudgetten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld waarbij de uitvoering doorloopt naar 2024 en verder. Een overzicht hiervan is opgenomen in de tweede bestuursrapportage 2023. De verdeling van de nieuwe investeringen naar beleidsonderwerpen is hieronder vermeld.

Onderwerp	Bedrag x € 1.000
 Wegen	2.950
 ICT	1.202
 Sportaccommodaties	600
 Verlichting	517
 Bruggen	773

Onderwerp	Bedrag x € 1.000
 Waterwegen	75
 Voertuigen en materialen	96
 Riolering	170
 Afval	77
Totaal	6.460

Een gedetailleerd overzicht van de investeringen is opgenomen in de 'Financiële begroting'.

Waar komt het geld vandaan?

Voor het uitvoeren van taken ontvangt de gemeente van verschillende bronnen middelen. De opbrengsten zijn € 124.806.000. Hiervan komt 69% van het Rijk in de vorm van de algemene uitkering en doeluitkeringen. De overige 31% heeft betrekking op lokale heffingen, de inzet van reserves en overige opbrengsten. Tegenover de opbrengsten staan € 124.374.000 aan bestedingen. Daarmee komt het begrotingsresultaat voor 2024 uit op een overschot van € 432.000.

Opbrengsten 2024 (Bedragen x € 1.000)

Onderwerp	Bedrag	%
1 Algemene uitkering van het Rijk	76.840	62%
2 Onroerendezaakbelastingen	11.103	9%
3 Specifieke uitkeringen van het Rijk	9.513	7%
4 Afvalstoffenheffing	6.202	5%
5 Rioolheffing	5.314	4%
6 Leges en overige belastingen	4.632	4%
7 Verkoop grond	3.947	3%
8 Overige middelen	3.268	3%
<i>Subtotaal</i>	120.819	97%

Opbrengsten 2024 (Bedragen x € 1.000)

Onderwerp	Bedrag	%
9 Onttrekking aan reserves	3.987	3%
Totaal	124.806	100%

Waar wordt het geld aan besteed?

De gemeente voert diverse taken uit zoals onderhoud aan wegen, het verstrekken van bijstandsuitkeringen, jeugdzorg, het verstrekken van een paspoort, het beheer van sportvelden en de brandweezorg. De bestedingen van € 124.374.000 van deze taken zijn verdeeld over vijf programma's.

Bestedingen 2024 (Bedragen x € 1.000)

Programma	Bedrag	%
1 Wonen (w.o. onderhoud wegen, plantsoen, openbare verlichting, afval, riolering en woningbouw)	37.877	30%
2 Samenleven (w.o. onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, dorpshuizen, jeugdhulp, WMO en volksgezondheid)	49.813	40%
3 Veiligheid (w.o. brandweer, opstellen en handhaven van de Algemene Plaatselijke Verordening)	4.575	4%
4 Bestuur en bedrijfsvoering (w.o. bestuur, burgerzaken en overhead)	24.392	20%
5 Algemene dekkingsmiddelen (w.o. waardering en invordering onroerendezaakbelasting en rente)	2.270	2%
<i>Subtotaal</i>	<i>118.927</i>	<i>96%</i>
6 Toevoeging aan reserves	5.447	4%
Totaal	124.374	100%

Kerngegevens

	2020	2021	2022	2023	2024
Inwoners					
Aantal per 1 januari	44.456	44.720	44.955	45.557	45.770
Bevolkingsgroei	264	235	602	213	480
Aantal per 31 december	44.720	44.955	45.557	45.770	46.250
Woningen					
Aantal per 1 januari	18.517	18.580	18.721	18.872	19.070
Woninggroei	63	141	151	198	200
Aantal per 31 december	18.580	18.721	18.872	19.070	19.270
Huishoudens					
Eenpersoonshuishoudens	5.857	5.923	6.064	6.130	6.220
Meerpersoonshuishoudens zonder thuiswonende kinderen	6.002	6.063	6.136	6.200	6.250
Meerpersoonshuishoudens met thuiswonende kinderen	7.266	7.301	7.257	7.325	7.385
Totaal huishoudens	19.125	19.287	19.457	19.655	19.855
Economische structuur					
Aantal vestigingen van bedrijven (Bron: LISA)	5.760	5.960	6.310	6.510	6.710
Aantal banen van fulltimers, parttimers en uitzendkrachten (Bron: LISA)	18.190	18.270	18.690	18.890	18.910

